

CYMELLA ZE STAREJ SZAFY

(Pieśń XX wieku Ludwika Christiansa)

ze zbiorów
*Biblioteki Publicznej
im. Marii Konopnickiej
w Suwałkach*

WSTĘP

Sięgamy dziś po wyjątkową książkę, wyjątkową co najmniej z dwóch powodów. Po pierwsze ze względu na poruszaną tematykę. Po drugie ze względu na osobę, do której książka należała. Te właśnie przesłanki wpłynęły na wybór publikacji *Piekło XX wieku : zbrodnia, hart ducha i miłosierdzie* Ludwika Christiansa.

Tematyka książki, mimo upływu dziesięcioleci, pozostaje wciąż żywa i bolesna. Obozy zagłady, niemieckie obozy zagłady to temat stale (a szczególnie ostatnimi czasy) pojawiający się w mediach i to nie tylko polskich, ale również światowych. *Piekło XX wieku* jest właśnie jedną z takich pozycji, które mówią w sposób jasny, otwarty i bardzo przejmujący o hitlerowskim obozie zagłady w Majdanku, gdzie zginęło co najmniej 80 tys. ludzi, z czego jak podają niektóre źródła, 60 tys. stanowili Żydzi¹.

Drugą przesłanką, która zadecydowała o wyborze tej książki, była osoba dr. Mamerta Niecińskiego. Jak udało się nam ustalić publikacja należała do jego prywatnej biblioteczki. Wskazuje na to chociażby znak własnościowy znajdujący się na książce. To znany suwalski lekarz i społecznik, który podczas drugiej wojny światowej stracił dwie córki².

¹ *Majdanek niemiecki obóz koncentracyjny w Lublinie*, <http://teatrnn.pl/leksykon/artykuly/majdanek-niemiecki-oboz-koncentracyjny-w-lublinie/> [dostęp: 14.06.2018].

² Siostry Niecińskie, Anna Justyna i Zofia Jolanta zostały zamordowane przez Niemców w 1943 r., zob.: *Słownik uczestniczek walki o niepodległość Polski 1939-1945 : poległe i zmarłe w okresie okupacji niemieckiej*, Warszawa 1988.

Biblioteka Publiczna im. Marii Konopnickiej Katalog księgozbioru

Katalog księgozbioru

Bibliografia regionalna

Kartoteka zagadnieniowa

Filtry: brak [\[Zmień\]](#)

piekło XX

[Wyszukiwanie zaawansowane](#)

1 wynik

Książka

Piekło XX wieku : zbrodnia, hart ducha i miłosierdzie / Ludwik Christians.

[s.l.] : [skł. gł. Katolickie Towarzystwo Wydawnicze "Rodzina Polska"](#), [1946] (Poznań : Drukarnia Św. Wojciecha). - 308, [1] strona, [31] kart tablic ; 21 cm.

Hasło przedmiotowe: [Majdanek \(niemiecki obóz koncentracyjny\)](#) ; [II wojna światowa \(1939-1945\) - martyrologia](#)

[ocień](#)

brak informacji o dostępności

dodaj

Czytelnia Książek

Brak informacji o dostępności pozycji do wypożyczenia: sygn. G.Z.

sprawdź

Informacja o książce dostępna na stronie internetowej Biblioteki Publicznej im. Marii Konopnickiej w Suwałkach, pod adresem:

https://www.suwalki-bp.sowwwa.pl/sowacgi.php?KatID=0&typ=repl&plnk=q_piekło+XX&sort=bytitle&view=1 [dostęp: 14.06.2018]

Karta katalogowa

CHRISTIANS, Ludwik (1902-1956). Autor **G. Z.**

Piekło XX wieku : zbrodnia, hart ducha i miłosierdzie / Ludwik Christians.

[s.l.] : skł. gł. Katolickie Towarzystwo Wydawnicze "Rodzina Polska", [1946] (Poznań : Drukarnia Św. Wojciecha). - 308, [1] strona, [31] kart tablic ; 21 cm.

Majdanek (niemiecki obóz koncentracyjny) ; II wojna światowa (1939-1945) - martyrologia

**94(100) "1939/1945" : : 341.322.5
929-051**

Karta katalogowa książki *Piekło XX wieku* Ludwika Christiansa. Publikacja została włączona do zbiorów suwalskiej biblioteki w grudniu 2014 r. Ze względu na rok wydania oraz znak proweniencyjny (pieczęć własnościowa) trafiła do zasobu czytelnicy książek, do tzw. Gabinetu Zbiorów.

Ludwik Christians(ur. 5.03.1902 w Jampolu Podolskim –zm. 2.10.1956 w Warszawie)

- *student i absolwent prawa UL 1923-27,
- *adwokat w Lublinie, później w Warszawie,
- *polityk chadecki, poseł na Sejm RP z ramienia SN,
- *ppor. rez. piechoty, ciężko ranny w wojnie obronnej 1939,
- *prezes Zarządu Głównego PCK 1945-46, później pracował jako adwokat³.

Rada Naczelna Młodzieży Wszechpolskiej, od lewej w górnym rzędzie:

2. Aleksander Serafin,

w środkowym rzędzie:

1. mec. Czesław Borer z Concordii,

4. Stanisław Fijałkowski,

6. Ludwik Christians z Concrodi,

7. Kazimierz Kozłowski z Hetmanii,

siedzą:

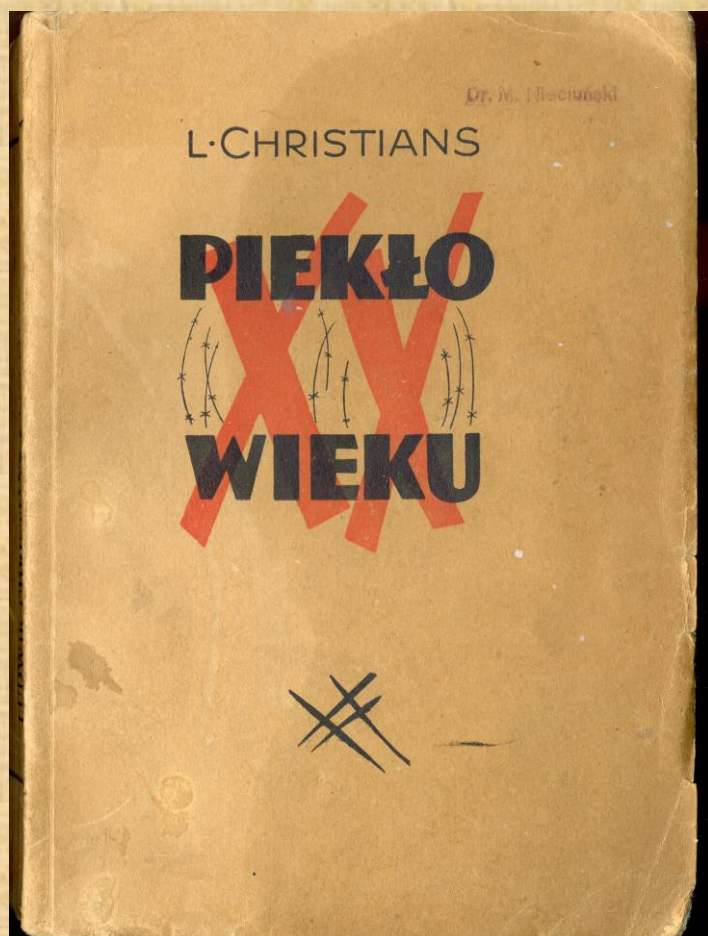
1. Helena Miklaszewska,

2. Jan Rembieliński, 3. Jan Mosdorf,

4. Jan Bogdanowicz, NN, Lublin 4 XII 1930

Zdjęcia ze strony: <http://www.archiwumkorporacyjne.pl/index.php/muzeum-korporacyjne/lublin/k-concordia/> [dostęp: 14.06.2018]

³Ludwik Christians, <http://www.archiwumkorporacyjne.pl/index.php/muzeum-korporacyjne/lublin/k-concordia/> [dostęp: 14.06.2018].

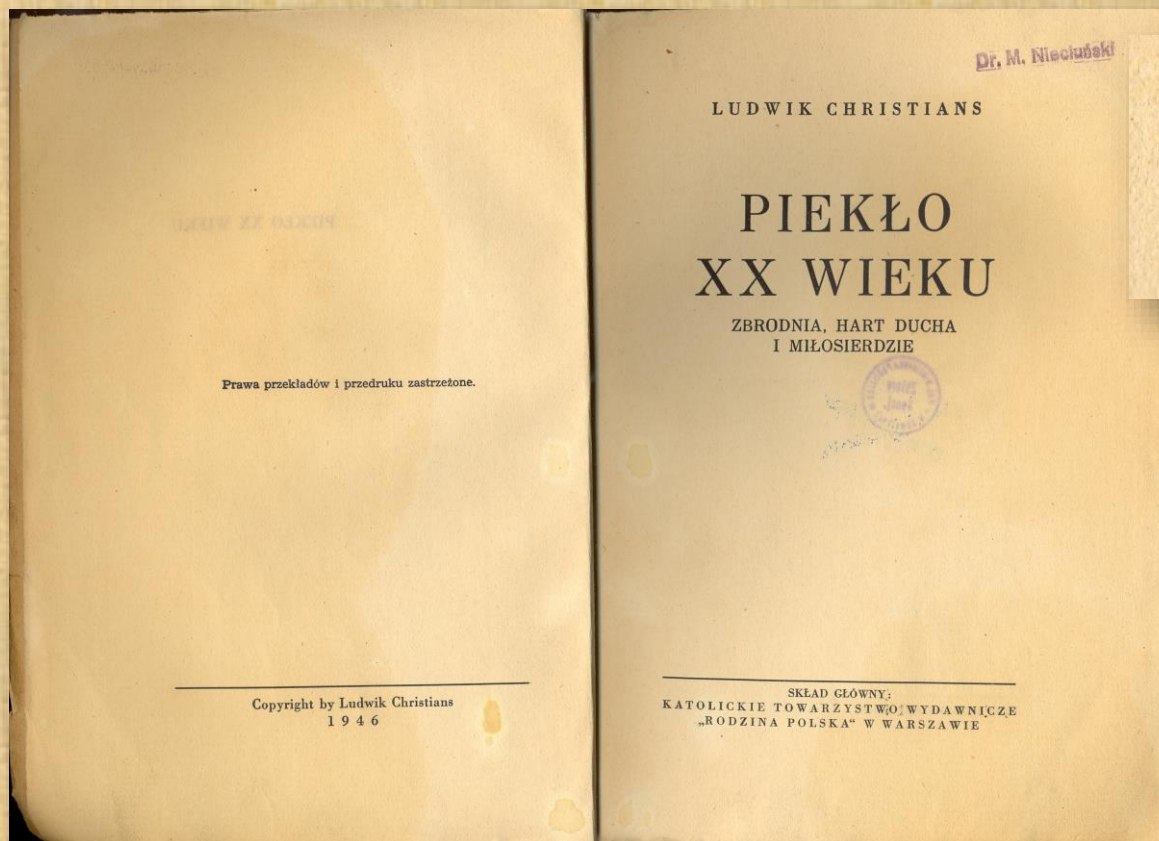

15,5 cm

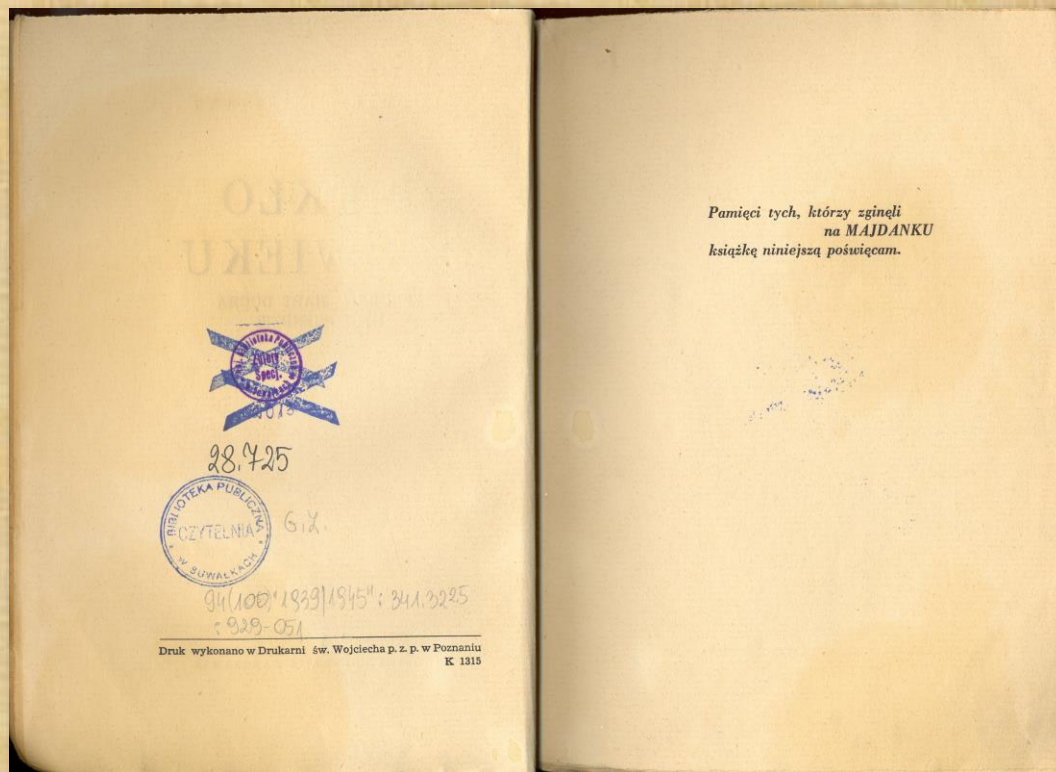
Blok książki sztyty, okładka tekturowa połączona z wkładem książki klejem. Zarówno okładka jak i kartki wewnątrz pożółkłe.

Tekst rozmieszczono na 308 stronach, natomiast dodatkowe 31 kart stanowią tablice z ikonografią.

21,5 cm

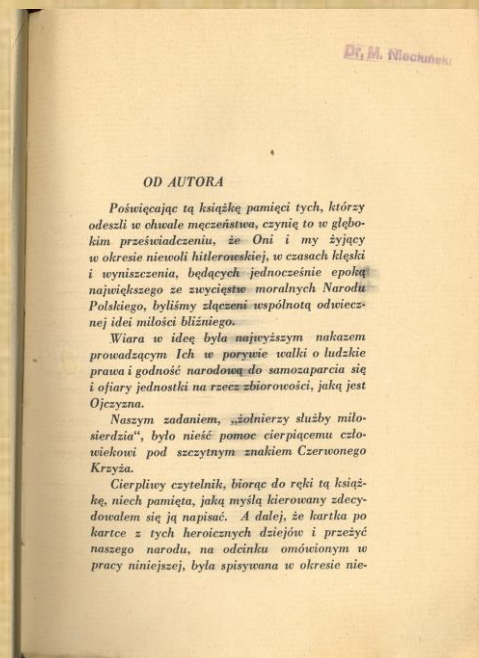
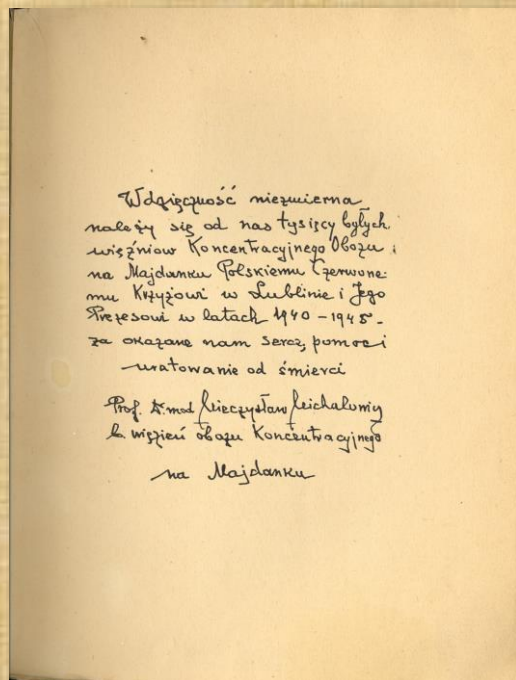
Na stronie tytułowej i przedtytułowej podstawowe dane informacyjne dotyczące książki: autor, tytuł, wydawnictwo, rok wydania. Dodatkowo, w górnym prawym rogu strony tytułowej znak proveniencyjny w postaci pieczęci o treści: Dr. M. Nieciuński.

Na odwrocie strony tytułowej informacja dotycząca drukarni, która przygotowała publikację: Drukarnia św. Wojciecha p. z. p. w Poznaniu, oraz znaki proveniencyjne w formie dwóch pieczęci bibliotecznych.

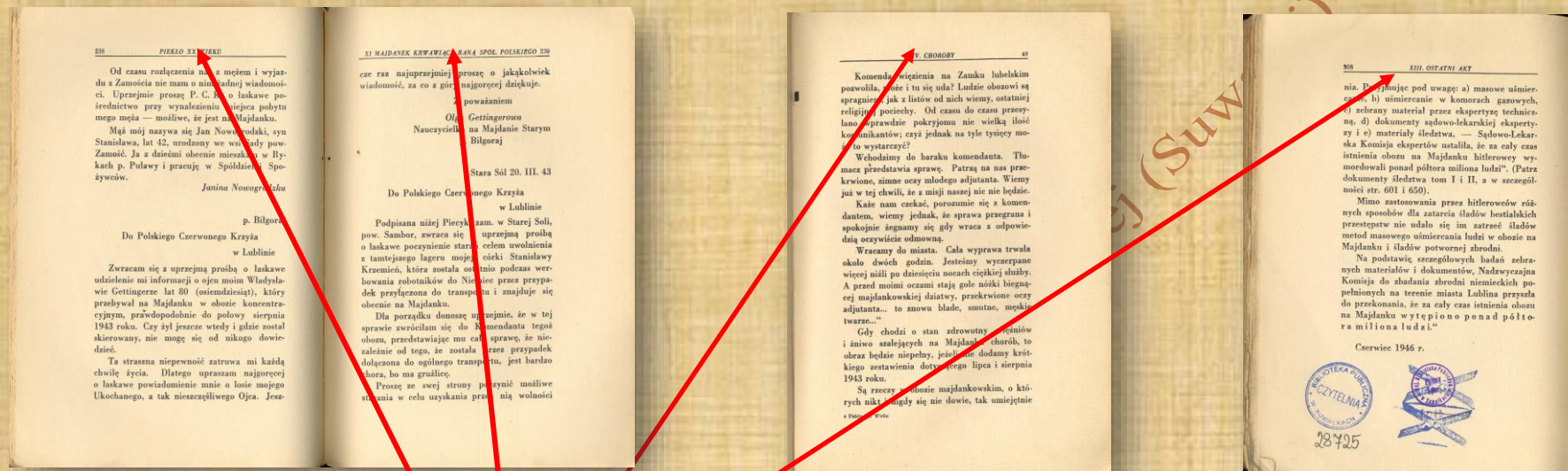
Na stronie sąsiedniej dedykacja autora

*Pamięci tych, którzy zginęli
na MAJDANKU
książkę niniejszą poświęcam.*

Tekst główny publikacji poprzedza dedykacja prof. dr. med. Władysława Michałowicza oraz słowo wstępne od autora, który wyjaśnia cel powstania tej książki pisząc: *Oddając do rąk czytelnika niniejszą książkę, uważam, że spełni ona swoje zadanie, jeżeli stanie się jednym z przyczynków do wzbudzenia w czytelniku głębokiego przekonania, że niezłomna wiara w Ideę Miłości Bliźniego, jako szczytowy wyraz człowieczeństwa, poświęcenie, bezinteresowność i odwaga powiązana z roztropnością stanowi jeden z głównych probierzy wartości jednostki i narodu⁴.*

⁴ L. Christians, *Piekło XX wieku*, [b. m.]1946, s. [14].

W książce autor zastosował żywą *paginę* - w górnej części kartki podano informację o tytule pracy oraz tytuły poszczególnych rozdziałów. Stanowi to dodatkowy element ułatwiający orientację w tekście publikacji, szczególnie w tekstach naukowych i popularno-naukowych.

Bezkresne przestrzenie budującego się Majdanka kosztem tysięcy istnień ludzkich

Podwójny system drutów, uzupełniony przewodami wysokiego napięcia...

Jedna z gardzieli krematorium i dookoła wszędzie kości...

Tekst dodatkowo został wzbogacony o materiał ikonograficzny, tj. o 31 tablic zawierających materiał zdjęciowy z obozu w Majdanku. Nie udało się nam ustalić kto jest autorem zamieszczonych fotografii. Wprawdzie zdjęcia są czarno-białe (a właściwie w odcieniu sepii) jednak ich tematyka i ekspresja w sposób niezwykle sugestywny przemawiają do czytelnika.

nia. Przyjmując pod uwagę: a) masowe uśmiercanie, b) uśmiercanie w komorach gazowych, c) zebrany materiał przez ekspertyzę techniczną, d) dokumenty sądowo-lekarskiej ekspertyzy i e) materiały śledztwa, — Sądowo-Lekarska Komisja ekspertów ustaliła, że za cały czas istnienia obozu na Majdanku hitlerowcy wymordowali ponad półtora miliona ludzi". (Patrz dokumenty śledztwa tom I i II, a w szczególności str. 601 i 650).

Mimo zastosowania przez hitlerowców różnych sposobów dla zatarcia śladów bestialskich przestępstw nie udało się im zatrzeć śladów metod masowego uśmiercania ludzi w obozie na Majdanku i śladów potwornej zbrodni.

Na podstawie szczegółowych badań zebranych materiałów i dokumentów, Nadzwyczajna Komisja do zbadania zbrodni niemieckich popełnionych na terenie miasta Lublina przyszła do przekonania, że za cały czas istnienia obozu na Majdanku wytypowano ponad półtora miliona ludzi."

Czerwiec 1946 r.

28725

SPIS RZECZY

	Strona
Od Autora	9

Część pierwsza

I Otchłań	15
II Głód	21
III Chłód	33
IV Choroby	39
V Katusze	53
VI Hart ducha	75
VII Ostatnia wędrówka	89

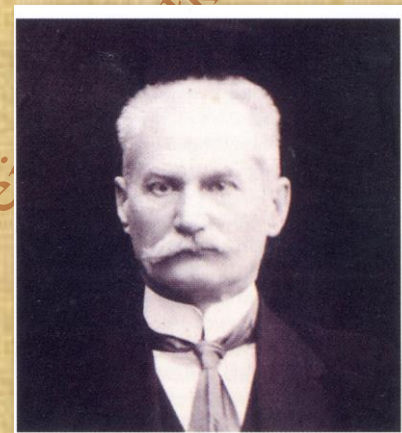
Część druga

Trzy epoki w historii Majdanka	101
VIII Epoka jeńców	103
IX Epoka trójporozumienia ...Polaków, Rosjan i Żydów	111
X Epoka „Wieży Babel”	127
XI Majdanek krwawiącą raną społeczeństwa polskiego	187
XII Majdanek symbolem solidarności polskiej	251
XIII Ostatni akt	277

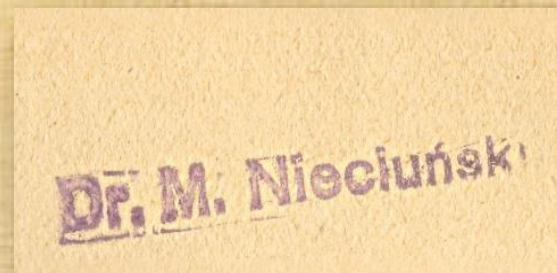
Tekst zamyka spis treści, który umożliwia lepszą orientację w publikacji i ułatwia sprawniejsze dotarcie do jej konkretnych fragmentów.

Pięćdziesięciolecie pracy lekarskiej Teofila Noniewicza (1924 r.). Na zdjęciu Mamert Nieciński siedzi w pierwszym rzędzie, drugi z prawej strony.
Zdjęcie ze zbiorów suwalskiego Muzeum Okręgowego.

Dr Mamert Nieciński, poniżej:
pieczęć – znak proveniencyjny umieszczony na kartkach książki Ludwika Christiansa *Piekło XX wieku* znajdującej się w zbiorach suwalskiej Biblioteki Publicznej im. Marii Konopnickiej

Tak jak wspominaliśmy na wstępie jednym z powodów prezentacji *Piekła XX wieku* jest osoba Mamerta Niecińskiego. Informacje na jego temat udało się nam odnaleźć w kilku publikacjach m. in. w monografii *Suwałki : miasto nad Czarną Hańczą*, w *Roczniku Augustowsko-Suwalskim*, w monografii *Polskie Towarzystwo Krajoznawcze 1907-1950. Polskie Towarzystwo Turystyczno-krajoznawcze 1950-2007 w Suwałkach* czy wreszcie najobszerniejszy biogram w wydanej w 2015 r. monografii suwalskiego szpitala *Szpital w Suwałkach : dzieje i ludzie 1842-1985-2015* przygotowanej przez Andrzeja Matusiewicza.

Suwalski cmentarz katolicki przy ul. Bakalarzewskiej.
Grób Mamerta Niecińskiego, inskrypcja na pomniku.

Z tych materiałów dowiadujemy się, iż **Mamert Władysław Nieciński** urodził się 29 października 1867 r. w miejscowości Nowickie w par. Rumbowicze (obecnie Litwa), zmarł 21 kwietnia 1952 r. w Suwałkach. Uczęszczał do suwalskiego gimnazjum, natomiast medycynę ukończył na Uniwersytecie w Moskwie. We wspomnieniach przetrwała również informacja o studiach na paryskiej Sorbonie .

W listopadzie 1897 r. podjął pracę w suwalskim szpitalu św. Piotra i Pawła, a od listopada 1902 r. został lekarzem powiatu suwalskiego. Był dwukrotnie żonaty; od 1898 r. z Julią Karoliną Niecińską (wdowa po Augustcie Niecińskim – brat) – córki: Maria Julia i Jadwiga Waleria; od 1922 r. z Zofią Szymańską – córki: Anna Justyna i Zofia Jadwiga.

Grób i pomnik dr. Mamerta Niecińskiego. Suwałki, cmentarz katolicki, ul. Bakałarzewska.

Działał społecznie w wielu organizacjach, m. in. Suwalskim Towarzystwie Lekarskim, Polskim Towarzystwie Krajoznawczym, Suwalskim Towarzystwie Wzajemnego Kredytu. Był członkiem Rady Zarządzającej Towarzystwa Komunikacji Samochodowej „K. Toczyłowski i S-ka”, a także członkiem komitetu stypendialnego Towarzystwa Pomocy dla Byłych Wychowanców Szkoły Handlowej w Suwałkach. W latach powojennych pełnił funkcję lekarza Ubezpieczalni Społecznej w Suwałkach⁵.

Pomnik na grobie dr. Mamerta Niecińskiego Suwałki, cmentarz katolicki, ul. Bakałarzewska. Tył pomnika - symboliczna inskrypcja dotycząca obu siostr Niecińskich zamordowanych w 1943 r.

⁵ Informacje biograficzne zob. m. in. A. Matusiewicz, *Szpital w Suwałkach : dzieje i ludzie : 1842-1985-2015*, Suwałki 2015.

Bibliografia

1. Christians L., *Piekło XX wieku : zbrodnia, hart ducha i miłosierdzie*, [b. m.] 1946.
2. Matusiewicz A., *Polskie Towarzystwo Krajoznawcze 1907-1950. Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze 1950-2007 w Suwałkach*, Suwałki 2010.
3. Matusiewicz A., *Szpital w Suwałkach : dzieje i ludzie : 1842-1985-2015*, Suwałki 2015.
4. „Rocznik Augustowsko-Suwalski” (T. 2, 3, 7); 2002, 2003, 2007.
5. *Słownik uczestniczek walki o niepodległość Polski 1939-1945 : poległe i zmarłe w okresie okupacji niemieckiej*, Warszawa 1988.
6. *Suwałki : miasto nad Czarną Hańczą*, red. Z. Filipowicz, Suwałki 2005.

Netografia

1. Biblioteka Publiczna im. Marii Konopnickiej, Katalog księgozbioru, <https://www.suwalki-bp.sowwwa.pl/sowacgi.php?KatID=0&typ=repl&plnk=q+piekło+XX&sort=bytitle&view=1> [dostęp: 14.06.2018].
2. Ludwik Christians, <http://www.archiwumkorporacyjne.pl/index.php/muzeum-korporacyjne/lublin/k-concordia/> [dostęp: 14.06.2018].
3. Majdanek niemiecki obóz koncentracyjny w Lublinie, <http://teatrnn.pl/leksykon/artykuly/majdanek-niemiecki-oboz-koncentracyjny-w-lublinie/> [dostęp: 14.06.2018].

Dziękujemy za uwagę
i zapraszamy do korzystania z naszych zbiorów

Biblioteka Publiczna
im. Marii Konopnickiej
ul. Emilii Plater 33 A
16-400 Suwałki

<http://bpsuwalki.pl>

e-mail: sekretariat@bpsuwalki.pl

czytelnia@bpsuwalki.pl

sekretariat: tel. 87 565-62-46

czytelnia: tel. 87 565-62-46 w. 19